

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivs Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Die Commemorationis omnium animarum. Requiem æternam dona eis
Domine: & lux perpetua luceat eis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

PERORATIO.

Quare vt Moyses Num. 13. per exploratores terræ promissæ fructus varios plebi sub oculos afferri præcepit; accendendis desiderio Israelitis, suspirantibus alias ad Aegypti ollas: ita Dominus, & Ecclesia omnes Sanctorum fructus hodie producit, orexi nostræ prouocandæ, & acuedæ.

Sic Lacedæmonii maiorum suorum celeberrimorum quorumq; imagines, & acta proponebant sapius; quibus iuuentutem ad similitum æmulationem accēderent: Addebantq; titulum: *Si fueritis sicut isti; eritis sicut isti*: Ita hodie Ecclesia in cultu Omnium Sanctorum: addito quasi hoc elogio: 2. Tim. 2. *Si compatimur: & conregnabimus.*

IN DIE COMMEMORATIONIS omnium animarum.

Requiem æternam d. n. eis Domine: & lux perpetua luceat eis.

David, 2. Reg. 1. audito, Saulem cum robore Israelitarum in montibus Gelboe occubuisse, omnes secum ad luctum tali inuitauit lessio. *Considera Israel pro his, qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati. Inelyti Israel super montes tuos interfecti sunt. Quomodo ceciderunt fortes? Quomodo ceciderunt robusti, & perierunt arma bellica? Et vos inuito. Quomodo ceciderunt tot Pontifices, Imp. Reges, &c. Considerate pro his, qui & quanti mortui, à vermicibus exelisi sunt? Tot potentes, diuites, honorati, formosi, docti, &c.*

Nos

- I. *Quod mors sit memoranda.*
- II. *Quod mortis memoria sit utilis.*
- III. *De cura pro mortuis.*

IV. *Varia gentium variarum cura in mortuos.*

P A R S I.

Quod mors sit memoranda.

Eccl. 14. *Memor esto, quoniam mors non Mors aita tardat; & testamentum inferorum, quo breuis vitam monstratum est tibi; quasi dicat: Viue, ta. quasi cras moriturus: disponeq; testamentum de sepulcro.* 1. Visæ est Mors Apoc. 6. 1. *Vt Pegasus.* infidere equo pallido; cui potestas data in quatuor orbis oras scuire gladio: etiā in bestias. Initio orbis cōditi mors pedes inibat tardigrada, vt nongentis annis viuerent mortales. At iam Pegaso fertur, armata, & cum potestate accepta. Hinc vita breuior. *Non tardat.*

2. Babylonis mos erat, inaugurati ac triumphantis Regis ob oculos obicere quatuor auiculas, quæ in assiduo volatu expirarent: Quo celeris eum mortis monebant circumuolantis. 3. In Papæ inauguratione stappa coram eo accenditur, ac dicitur: *Pater sancte, sic transit gloria mundi.* 4. Simon Machabæus, Mach. 13. ad cetera in fratris sui Ionathæ occisi insignia in mausoleo, naues quoque sculptas adiecit. Indicio auolantis aui, viteque fugacis. Huc Iob. 9. allusit: *Pertransierunt quasi naues.*

5. Psalm. 101. *Defecerunt, sicut fumus, dies mei.* Sap. 1. *Spes impij tanquam fumus, qui a vento diffusus est: & tanquam memoria hospitij vnus dies prateriuntis.*

6. Hospitium est mundus. Ministrat; ac etiam sub discessum computat. Discedentium immemor nouos aduenas expectat. Si multum meminit, hoc est: *Fuit hic hospes ille.* Hoc omnia loquuntur epitaphia.

II. Plato aiebat: Scholam memoriæ de morte sibi constituunt sapientes: At de utraq; obliuionis, stulti. 2. Et vero ita est: Boni viuendo sensim moriuntur; improbi

Xxxx 2 mo-

moriendo viuunt. Psalm. 54. *Veniat mors super illos, & descendant in infernum viuentes.* Hæcira est zelosi: Dei ad animam ista, Cant. 1. *Si ignoras te, ex obliuione mortalitatis tuæ, & pulcherrima mulierum; egredere ex domo mea corporis tui, & abi à confortio restrictius viuentium ex memoria mortis.* Vbi Bern. *Dura increpatio. Hoc verbum serui audire solent à valde iratis Domini.*

3. Inter alia, quæ Deus per Ieremiam, cap. 22. minatur improbo Regi Ioachim, etiam dicitur: *Sepultura a fini sepelietur, proiectus extra portas.* Vbi Glossa: *Hæc sunt stomachi bestiarum; quasi dicat. Indignus terra est; qui immemor viuunt terræ, è qua sumtus; & in quam reuertet.* 4. Ideo Abraham, Gen. 28. mature de agro sepulturæ sibi, vxoritis prouidit.

5. Sanciuit Deus de auium victimis, Leu. 1. *Plumas proiciet prope altare ad Orientalem plagam, in quo cineres effundi solent.* Admonet; quia morti victimamur omnes, & incineramur; & sub oculis cineres nostros habeamus, vitæq; plumeam leuitatem, ambo in eodem loco ad Orientem, vbi omnia conspicua, prope altare, cum affectu pio ac spei bonæ. 6. Hinc hodie iuxta omnia templa sunt ossuaria, visunturq; solenni processione Dominicali. Quin omni in Missa defunctorum memoria fit.

PARS II.

Quod utilis sit memoria mortis.

*Mortis
memoria
humiliat.*

I. Memoria mortis mortalibus est perutilis. Hæc est viuētibus; quod Cynosura nauigantibus. Ita enim Plutarchus ad suum olim discipulum Traianum Imp. post multa salutaria monita: *Ego scio, quod hæc omnia feceris; si tui nunquam oblitus fueris, quasi morituri.*

*Exempla
quatuor.*

1. Mortis memoria superbiam retundit. Antiochus, 2. Mach. 9. ictus à Deo,

sero sapere cœpit, dicens optime pessimus. Iamque mortem sentiens: *Iustum est, subditum esse Deo, & mortalem non paria Deo sentire.*

2. Sic & Salomon elatiores suos Spiritus subinde retraxit: Sap. 7. *Sum quidem & ego mortalis, homo similis omnibus.*

3. Paulo & Barnabæ, Act. 14. Lystrenses, ob restitutum claudum, diuinos honores decernebant: at hos illi refutare, ac dicere: *Viri, quid hæc facitis? Et nos mortales sumus, similes vobis hominibus.* Sic tu; cum mundus te malet honoribus: Munde quid facis? &c.

4. Carolus Magnus, vti refertur, interrogantibus, quæ vellet suo addi monumento insignia? ait: *Solius mortis:* quasi dicat: *Hæc est, quæ tanti Victoris tot victorias sola redegit in puluerem.*

II. Posuit Deus, Gen. 4. in Cain fratricidam signum, ne à quoquam occideretur. Hieron. ad Damasum, Amb. l. 1. de Cain, Deo est. *Tostatus auium Signum illud fuisse memoriam mortis, qua semper contremiscebatur. Et nos hoc signo vtamur, ne occidamur a Carne, mundo, dæm. Sumus enim omnes Caini peccatores. Istud Deus inuenit; deditq; signum. Beatus homo, qui est semper pauidus.* Prou. 20.

2. S. Greg. Nyssenus aliquando ista Luc. 2. Mortificans exponens: *Qui vult venire post me, abneget seipsum, interrogatur à iuvene: Quid est abnegatio sui? Gregorius tantum iubet ire ad ossuarium, inque ossa, quanta posset, ingerere conuitia. Fit. Reuertenti ait: Quid ossa dixerunt? Ille. Nihil. Iubet redire eodem, eademque dilaudare vt quam maxime. Paret: ac redit iuuenis: Sciscitantique Gregorio: Numquid iam dixissent iuuenis, Nihil inquit. Et ille: Vade, & fac similiter. Efficax monitio mortis, & mortificationis.*

3. Antæus gigas, colluctans cum Hercules, quoties viribus defectus in terram pro-

*1. Inuenta
daraque à
Deo est.*

*2. Mortificans
exponens.*

3. Roborat.

procumbebat, vires toties reciperebat. Fabula est apud Eustathium. Veritas illa. Ortus & occasus sui memoria nos peregrinos viatores roborat: elatos humiliat; gigantes morituros monet.

III. Quin & contemptum rerum fluxarum affert. 1. S. Hier. Facile contemnit omnia; qui se semper cogitat esse moriturum. 2. Contemnit etiam primogenita Esau, acri fame prope enectus: ut mortis metuedulium lenticulae antefereat istis, Gen. 25. En morior: quid mihi proderunt primogenita? Nideterior Esau velis esse, dic in medio honorum, opum, volupt. En morior: quid mihi proderunt, &c. 3. Nam Psal. 48. Diues, cum interierit, non sumet omnia: neq. descendet cum eo gloria eius.

Hactenus è Sacris Literis: nunc alios aperiamus fontes.

IV. Philippus Rex Macedonum in arena, græco more luctatus, forte concidit. Surgens, stratique corporis vestigia aspiciens ait: O quam minimam terram partem natura sortiti, orbem appetimus vniuersum? Onos, quin sepulcrorum angustias contuemur? Iere. 2. Vide vias tuas in conualle: LXX. vertunt, in sepulcro.

2. Julius Cæsar, viso capite C. Pompei ad se allato, summi viri, illacrymatus est forti humana: huc recidisse, quem Vrbs, & Orbis sequebatur vnum. Ista Plut. in Apoph.

3. Visa Iezabele ab canibus discerpta, iacentemq. inhumata, transeuntes dicebant, 4. Reg. 9. Hæcne est illa Iezabel? Superba, terrifica? &c. Et nos; hæcne illa sunt capita tantorum Principum, Sophorum; auro olim redimita? &c.

4. Quin ipsis mortuis si loquliceret, dicerent: Iob. 16. Ego ille quondam opulentus, repente contritus sum. Tenuit cervicem meam; confregit me: & posuit me sibi quasi in signum. Ego sum Hannibal, Hector, Cicerone, Homerus, Plato: Samson, Salomon,

Absalon: Iuno, Iudith, &c. Si verminantes iam è bustuariis suis ad nos sic clamarent; quis horror omnium? quæ consilia? quæ vita dein multorum foret? At ipsa loquuntur id epitaphia vel sculpta, vel scripta: Clamat Ecclesia. O nos surdos & cæcos? Quam nostris infuiscimus, ac indormimus? quin & immorimur iis. Heu!

P A R S III.

Decura pro mortuis.

I. PRO BEATIS non orandum est. Augustinus. Iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre. Nam finis orationis est acquisitio boni salutaris: at Beatissimus omne adest Bonum; & superest.

Nec pro damnatis. Quia ex inferno nulla est redemptio. Pro defunctis.

At pro solis Purgatoriis orandum est. 1. Orandum. Conc. Carthag. Canon. 95. Qui oblationes defunctorum aut negant Ecclesiis, aut cum difficultate reddunt: tanquam egentium necatores excommunicantur. Etgo magis, qui ipsum Purgatorium negant.

2. Sancta ergo, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. 2. dum. Mach. 12. Velle dicere, Mach. libros non esse Canonicos, id spirat mendacium, ait S. August. libr. de cura pro mort.

3. Audi Tobiam cap. 4. Panem tuum & vinum super sepulturam iusti constitue: ut iis pauperes pascantur, ac tecum pro defunctis orent. Chrys. hom. 23. in Mat. Cur post mortem tuorum pauperes vocas? Cur Presbyteros, ut pro eis velint orare obsecras? Ut adiuventur.

4. Cur Saule, & fortissimis Israelitis cæcis Galaaditæ sibi septem dierum ieiunium indixere? 1. Reg. vlt. Sicut Iudas pro cæcis oblationem misit Ieros. 1. Mach. 12. 5. Quid facient, qui baptizantur, pro mortuis, si mortui non resurgunt? 1. Cor. 19. id est, qui orant, ieiunant, offerunt pro iis. 5. Bona & bona.

X x x x 3 II. Omni-

*Sunt car-
cerati.*

II. Omnino sunt in carcere animæ, dum reddant nouissimum quadrantem, Matth. 5. Ibi quoque Iesum colunt piæ. Nam Phil. 2. In nomine Iesu omne genu flectatur, cælestium, terrestrium, & infernorum. Non damnatorum, hi enim blasphemant; ergo Purgatoriorum.

*In pœnis
sunt.*

Ad temporaneam hi attinentur pœnam culpa remissa. Sicut 2. Reg. 14. Absalon biennio ab aula patris exulare iussus est, ob concitatum rebellionem: tamen si Dauid ei peccatum omne dimisisset. Ita animæ detentæ in purgatorio.

Hic opem viuentium implorant. Iob. 19. Misere mini mei, vos saltem amici mei: quia manus Domini tetigit me. Non ambæ manus, pœna scilicet æterna & sensus, & damni; sed vnica, nimirum pœna temporalis. Nam, Heb. 10. Horrendum est incidere in manus Domini vtrique.

Maximis.

Tanta vero pœna est Purgatoria; vt S. Gregor. dicat: Eodem igne purgatur electus; & crematur damnatus. Interest discrimini Aeternitas; & quod Purgatoria ab Angelis inuisantur ad solatium.

*Sunt adiu-
uandi.*

III. Misere mini amici: quibus opes reliquimus, & sanguinem communem. Ita parentes ad filios, amici ad notos clamant, &c. 1. Captiuos redimere magnæ virtutis est: at maioris, animas è Purgatorio eripere.

*1. Quia
captiui.
2. Quia be-
stias inuua-
mus.*

2. Si bos, vel asinus in foueam incidisset, iussit Deus, Exod. 23. protinus à proximo quoque extrahi. At, 1. Cor. 5. Nunquid de bobus cura est Deo? Animabus potius, quam animalibus opitulandum est. Aug. ser. 44. ad Frat. in eremo. Clamat porcus; & cum eo clamare ceteri non cessant. Cadit asinus; & omnes eum subleuare festinant. Sed clamat in tormentis fidelis; & non est, qui respondeat. Ecce, vestra inhumanitas.

*3. Si
Deus olim
retrahat.*

3. Dira extitit diritas fratrum Iosephi, c' amantis è cisterna; ipsum tamen nihil v' laud. entium, aut miserantium. Cuius

dein fratres angustiatos monebat Ruben, Gen. 42. Merito hæc patimur: Quia peccaminus in fratrem nostrum, videntes angustias animæ illius; dum deprecaretur nos, & non audimus. Tales hodie, Amos 6. bibentes vinum in phialis, & optimo vnguento delibuti, nihil patiebantur super contritionem Ioseph. Hitalles orthodoxi ecqua re sunt meliores in isto genere hæreticis? Vt melius sciant ac credant; attamen nil præstant.

PARS IV.

*Varia Gentium variarum curam
mortuos.*

I. Sed hæretici crudeles etiam ac impij *Barbari in
defunctis.* sunt: non opem solum, sed & fidem opitulationis pernegant. 1. Similes Parthis; qui mortuos canibus obiciebant: teste Iulio l. 41. 2. Similes Pœonibus: qui minutim concisa cadauera in præterfluentem spargebant. teste Laertio l. 9. in vita Pythi. 3. Similes Colchiis: qui insuta culeo suspendebant arbori, in escam auium teste Aeliano lib. 4. Var. 4. Similes Arabibus; qui in fimo tumulabant etiam Principes. Lib. 16. Arabo. 5. Similes Massagetis; qui defunctos etiam in epulis deuorabant. Alex. ab Alex. l. 3. c. 2.

Quin immaniores isti hæretici sunt. *Hæretici
crudeliores.* Nam in corpora isti, hi in animas scruunt. Quare Sap. 4. Et iplierunt post hæc decedentes sine honore: & in contumelia inter mortuos in perpetuum: & memoria illorum peribit. Nullas enim relinquunt fundationes Missarum, eleemosynarum, &c. Compulsatur, cantatur, prædicatur ad sepulturæ eorum: & hoc tantum. Perit cum sonitu memoria eorum.

II. Tres in orbe Religiones principes Iudæi sunt: & hæc curam pro mortuis habent singularem. 1. Iudaica; cum sacrificare non queat, nisi Ierosolymis: caum Mahosor, libellum precarium passim refer-tum habet preculis pro defunctis. Quin
& l. 1.

& Iudæi ad lectum moribundi circumstant orantes eum, velit & ipforum meminisse, cum ad Messiam venerit; huncque rogare, vt properet aduentum.

Turci. 2. Turcica: Hæc pro mortuis orat: loquiturque de ijs reuerenter: & lampades alit continuas sex millenas ante sepulcrum Mahometi, in vrbe Mecha.

Christiana. 3. Christiana: de qua constat.

Ethnica. Ethnica, & ipsa mortuos coluit, etsi superstitiosa. 1. Hinc Cicero scribit: primum ad pietatem gradum esse, eorum, qui ante nos vixerunt, meminisse: Vt nefarius sit, & naturæ aduersarius: qui non corpori solum, sed & animæ iusta negauerit. 2. *Arist. in probl.* ait, æquius esse, mortuis, quam viuentibus opitulari. 3. Lycurgus Spartiarum Legislator sanxit, mortuos cum oleæ ramis ad sepulcrum offerri; honori ipsis misericorditer habendo. *Plutarchus.*

4. Albani, ait *Alex. ab Alex. l. 3. c. 2.* cum mortuis sepeliabant quæ ipsis charissima, & pretiosissima fuerant.

5. Apud Aethiopes Macrobij defunctis statuas colloabant ex auro, argento, alia ve materia. Hisque sæpe corporum bustorum cineres includebant: easque honorabant, vel oblati frugum primitijs, aut re qua alia.

Quo iniquiores ipsi naturæ communis sunt heretici. Quod si corporum honorate sepeliendorum cura sit laudata; quanto magis animarum cura laudanda est?

Dixerint suis ethnici preces: *sit tibi terra leuis:* Nos dicamus: *Requiem æternam dona eis, &c.* Hodie à nobis fidum expectant auxilium; & quasi dicunt, *Psal. 50. Auditui meo dabis gaudium, & letitiam, & exultabunt ossa humiliata.* Id quod non de resurrectione solum; sed & de refocillatione Purgatoriarum potest intelligi.

Quare sic statuamus; quod, vt Cic. in *Offic. ait:* Non solum nobis nati sumus: sed ortus nostri partem patriæ, partem parentes, partem sibi amici vendicant: Ego res voculas immutem, ac dicam, partem Ecclesiæ; Sancti, Mortui vendicant: simul cum Illa ad Istos, & pro hisce, Deum adoremus.

Ipsò temporis articulo, quo isthæc conscribo, ecce assertur ad me: quod de inexploratum certius, penitusque perspectum censui ad isthoc festum Animarum, velut locum proprium subiiciendum. Est vero huiusmodi.

Hic Moguntia, hoc anno 1615. degit in Scholis Societatis, infimæ classis adolescentulus, fere quindecennis, Petrus Fleck Kulshemensis, conditione pauperculus, indole ingenuus, cætera bonus. Huius Parentes vitam manu tollerant, in oppido Kulshemensi, sexto ab Aschaffenburg lapide. Vbi & eiusdem auia item fati concessit annis abhinc octenis. Huic obuinit adolescētulo quiddam ad memoriam insignie, memorabile ad exemplum, ad fidem ignis purgantis illustre. Idq; eiusmodi, vt ex ipso met accepi puero diligenter examinato, & hospite ipsius utroq; ac omnibus dictis, factis, signisque recte sibi constare compertis.

Per Aduentum exeuntis anni superioris M. D C. XIV. noctibus alternis præfatus puer insolitam patiebatur infestationem à mole ipsum adinstar incubi pressante, sic, vt, quamuis vigil, nec vocem mittere, nec mouere sese valeret. Vidit tamen, audijtque nihil; nisi quod post aliquot oppressiones perpessus sibi vultum sentiret radi vnguibus ductæ velut manus per maxillas ad vsque mentum, cum dolore simili, vt si cunis vnguibus lacerata foret.

Vt

Vt diluxit, vultus pueri totus pene scabie incrustatus vilitur; haud secus, quam si in flammam incubuisset. Nec dolor abfimilis flagrabat. Horridum spectaculum; malagma tamen adhibebatur nullum, dies ipsa medicina malierat; vt intra quidenam vultus illi ad notam rediret faciem; sed non sine nota adustionis.

Alternis interim solenne suum tenet Spiritus: cum ecce, illi vixdum reparatâ faciem iterato perfrectu, ceu prius, deformat. Nocte alia insequente medium duos inter studiosos dextero in latere cubantemprehendit idem spiritus infestator, veritque resupinum, & ingrauat. Socius, per motum excitus somno, audit hærentem lateri ægre animam trahere, & velut oppressis faucibus stridulus ad vociferationem frustra eniti. Porrigit ergo manum supra vestem stragulam: persentiscit molle quiddam incubare puero, adque tactum abscedere; videt nihil. At videbat puer secundum sese supra lecti spondam assidere sceminam habitu candidam, & continuo euandam. Infestum sibi mutatis hospitium: nec vltra triduum: reuertitque ad prius. At noctibus iam singulis continuat spiritus aduentum: nec agit, aut ait aliud; quam vt in pueri incubet pectus spatio, quo Salutationem Angelicam dixeris. Tam autem violenta fuit oppressio, vt quandoque puer velut eneruis, nec surgere cubitu; nec sese induere; subinde etiam nec gressum, neque corpusculum sat regere valeret. Sinistrum quoque latus illi sanguine intercute subatro liebat totum: nam in hoc moles potissima incumbibat. Qua causâ totas noctes octiduo pene toto succensa lampas in cubiculo dilucebat; in quo simul octo studiosi hospitabantur. Sed nihil dum quicquam eorum vidit, audiuit, sensitve

quicquam præter vnum, vt memini, nocte vnica.

Sueuerat ante Spiritus silentio, & ex improviso cubantem obruere: denique tamen aperto ostio, & cardine stridente ingreditur soli puero aspeçtabilis: Qui mox, velut ira percitus, exclamat: (nam sic hospita monuerat.) Si à cacodamone ad sis: ad ipsum reuerrere: subiecitque diram deuotionis, execrationem; (pro errore vulgi.) Ad quam ingemiscens cruciabilis Anima, auersataque iurantem, cum excussim misso gementis eiulatu disperebat. Exinde suus suadet hospes, vir bonus, puero; vt ausit appellare laruam, Dein nomine adiuratam, ac sciscitari: Quid adsit: poscereq; signum postulati, si quid optaret.

Ergo nocte Kalendarum Ianuariarû anni M. DC. XV. ingredientis, exeunte secunda noctis vigilia, pauxillum ante horam tertiam, ecce tibi ingressa sit conspicua scemina: lecto adsit, candida cultu, vultu subfusco, vt ad solem vstulato. Assurgit puer intrepidus, inque Lecto assidens sic fatur. Adiuro te per Deû viuum, dic, quid ades. Cui spiritus. Sum mater Patristui: absteiuuari postulo, si velis. Volo, inquit ille, quantum cum Deo valeo. Valebis, si velis: ait ipsa. Et puer rursus, Volo, quantum cum Deo valeo. Instate iterum: At negliges forte petita mea. Reddit ille responsum prius. Tunc auia; Ante meum decessum pauperula inter pauperes florenum vnicum me dispensaturam promisi; & omisi morte præuenta. Promissum debeo; tu tantillum corrogato; inter egenes egens diribito; & me debito exolueris. Cum Deo, inquit puer, dictum factum puta. Simul obtendens spectro sudarium, (quod hunc in vsum, monitus, ad manum habebat promptum;) Dabo signum, inquit illa, quo stipem corroganti

gantitibi sit fides. Dixit: Simul manu prehendi linteolum; atq; tactum flammula emicat; qua simul extincta, ipsa quoque adustio panni scintillans sensim extinguitur; qualis in ignili fomes accensus discintillare affolet. Neque tamen tangentis manus ignita visebatur.

Retraxit manum puer cum strophio iam extincto. Ipsa digitis manuum cancellatim implicitis, altum ac moestum ingemiscens. *Ugh* Gott dixit, & abiit. Post ridie, hoc est, ipsis Kalendis Ianuarijs, puer exhibito signo collegit pecunio-lam, ac vt iussus, dispersit, anima que purgatoria desit apparere. Strophio-lum biduo post ipse vidi, pluribusque exhibui. Visebantur in eo quinque caumata, siue adustionis foramina, quasi diductis palmae digitis pertusa, tamque perfecte distinctis formis, vt aspectu primo suum cuiusque digiti vestigium ab altero posset dignosci. Pollicis cauma ab reliquis paulo aberat deorsu versus distinctus, quasi prensantis manus istum inter ac indicem in plicam contraxisset panniculum.

Nunc historica fidei collige signa, Lector. 1. In puero quidem atas, candor, relationis & circumstantiarum constantia: quae extra suspicionem sunt de furo. 2. Deinde, integro vultu, latere, pede, corpusculo concessisse cubitum: at cubitu surrexisse oblaeso vultu, corpusculo quasi semiobtrito, ac debilitato, liuidoque latere. 3. In sudario caumata tam ad quinos apta digitos. 4. In hospite: fides boni viri. 5. In spiritu, inque facto nihil abhorrens ab doctrina fidei sana: absolito sapius alias, ab vero, iusto, ac pio.

6. Denique nihil in contrarium asserri posse videri, quod non simul sapiat defectum vel modice fidei; vel rationis iustae, vel pietatis.

Quo se quidem opinionistas nihil moror. Velim duntaxat; siue diffidentie ac obstringillatuncula pondusculum quodcumque addicto-

rum signorum pondus in iustarationis trutina expendant.

IN FESTO S. MARTINI Episcopi.

O virum ineffabilem: nec labore victum: nec morte vincendum. Qui nec mori timuit: nec viuere recusauit?

Ecclesia in Antiph.
festi.

A Braham, Genes. 12. vocatur à Deo, simul exit de cognatione sua, solumq; vertit, omnibus praeter uxorem relictis, S. Martinus, secutus vocantem Deum, castra, parentes, patriam omittit, & in desertum sese abdit: vbiper varios casus, per mille pericula rerum exerceretur.

Super quibus nos

- I. Quales esse oportet Episcopos?
- II. De S. Martini statu militari, & admiranda charitate.
- III. De eius Monachatu eremitico.
- IV. De mundi statu, & contemptu.
- V. De fuga mundi. Bonoque status monastici.
- VI. De Episcopatu S. Martini pauperis.
- VII. De inuicto S. Martini zelo ac fortitudine.

PARS I.

[Quales esse oportet Episcopos?

I. **P** Lato aiebat: cum demum beatas fore Praefules resp. si aut Philosophi eas regerent; aut, sint. qui regunt, philosophentur. Id vero in regimine Ecclesiae est in primis necessarium: vt haud sciam, an item aliud.

2. Si Philippus Macedo natum sibi filium, Dei beneficium esse aiebat: magis tamen laetabatur de nato filij magistro Aristotele, viro tanto. Quanti erit submissus à Deo Pastor bonus?

Yyyy

3. Sub